

Abdij van Val-Dieu

Cisterciënzerabdij van Val-Dieu
Val-Dieu 225
4880 Aubel

De abdij van Val-Dieu ontstond begin 13de eeuw als een uitbreiding van de Abdij van Hocht (bij Maastricht), een klooster dat zich in deze periode steeds meer ontwikkelde tot een adellijk stift voor vrouwen. In 1203 had de abdij in Weerst al een stuk grond gekocht om daarop een nieuwe abdij voor cisterciënzermonniken te bouwen. In 1216 schonk de toenmalige graaf van Dalhem, Lotharius van Are Hochstaden, echter grond voor een nieuwe abdij in het Land van Herve, precies op de grens van het graafschap Dalhem en het hertogdom Limburg. Ook Hendrik III van Limburg deed een schenking aan de nieuwe gemeenschap. In 1217 en 1218 werd de stichting door een pauselijke bul bevestigd.

Op deze plek, in de dunbevolkte vallei van de Berwijn, ontstond in korte tijd een kloostergemeenschap met op haar hoogtepunt in de 13de eeuw tot dertig monniken en een areaal van 1000 hectare. De abdij bezat toen ook zes molens, drie hoeven, acht schuren en wijngaarden. Toch was de gemeenschap nooit echt talrijk maar economisch wel belangrijk voor de streek. Op politiek gebied nam de abt van Godsdal zitting in de statenvergadering van Dalhem. Vanaf 1598 was de abt afgevaardigd in de Staten van Limburg en de Landen van Overmaas.

De successieoorlog in Limburg (1283-1288) verarmde de abdij en in 1286 vernielde een brand de kerk. Ook de religieuze ijver verminderde wat zelfs leidde tot een interventie van het algemeen kapittel van de cisterciënzers. Door giften van hertog Jan II van Brabant en zijn opvolgers werd de abdij terug opgebouwd.

In de 15de eeuw leed de abdij onder de zware oorlogsbelastingen van Karel de Stoute. In de 16de eeuw verslaptte de tucht opnieuw. Protestantse opstandelingen, volgens sommigen Hollandse of staatse troepen, staken in 1574 de kerk en het klooster in brand. De wederopbouw werd eerst in 1625 voltooid. In 1636 werd abt Michiel van Verviers ontvoerd door Hollandse troepen en in 1684 werd de abdij geplunderd door Franse troepen. De 18de eeuw bracht terug een tijd van rust en herstel.

Onder de Franse bezetting werden de kloosterorden opgeheven, ook de cisterciënzers. De abdij werd door de Fransen in beslag genomen en in 1798 terug verkocht aan de abt, die er bleef wonen tot zijn dood in 1812. Zijn erfgenamen verkochten de inboedel. In 1839 werd de kerk deels vernield. In 1840 slaagde de laatste overlevende monnik erin een deel van de abdij te kopen van de familie van de abt. In 1844 vestigden zich opnieuw monniken, afkomstig uit de Sint-Bernardusabdij in Bornem, in het complex, dat vanaf dat moment een priorij werd. De priorij vormde slechts een klein deel van het veel grotere landgoed, dat in privébezit bleef.

Het gastenverblijf, de abdijskoeve, de smidse, de graanmolen en de omliggende landerijen van circa 120 hectare werden in 1852 verworven door de Luikenaar Henry Pétry, die gehuwd was met barones Eugénie Plunkett de Rathmore. Na de dood van Eugénie in 1883 erfden haar dochters Louise en Eugénie beiden de helft van de abdij van Val-Dieu en een vlakbij gelegen kasteel in Dalhem-Neufchâteau. Louise Pétry (1849-

1916) was gehuwd met de Maastrichtse ondernemer en grootgrondbezitter Gustave Regout (1839-1923), die door uitkoop van Louises zuster het gehele landgoed Val-Dieu (met uitzondering van de priorijgebouwen) wist te verkrijgen.

Na haar dood kwam ook het kasteel in Neufchâteau in bezit van de Regouts. Hun zoon Adolphe Regout (1876-1952) ontving Val-Dieu als huwelijksgeschenk bij zijn huwelijk met Jeanne Laloux (1881-1971) in 1902. De familie Regout-Laloux met hun zeven kinderen woonden eerst in Luik, later in Brussel, en benutten het landgoed als zomerverblijf en jachtgebied. Experimenten van Adolphe om er schapen te fokken en een fruitbedrijf te vestigen, waren weinig succesvol. Na de dood van Jeanne in 1971 werd Val-Dieu in fasen verkocht.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog groeide de abdij onder impuls van abt Albéric Steiger uit tot een centrum voor het verzet tegen de Duitse bezetting en tot een veilige haven voor vervolgte personen. In deze tijd waren twee monniken, pater Hugo (Karel Jacobs, uit Antwerpen) en pater Stephanus (Piet Mühren, uit Bergen op Zoom) actief in het verzetsnetwerk Clarence. Toen hun verzetsactiviteiten door infiltranten in Duitse dienst aan het licht gebracht werd, werden zij opgepakt. Op 9 oktober 1943 werden ze samen met andere verzetsleden terechtgesteld in het Fort bij Rijnauwen, in de buurt van Utrecht. Een stèle in de abdijkerk brengt hulde aan de twee monniken.

In februari 2002 verlieten de laatste drie monniken de priorij. Hun plaats werd ingenomen door een christelijke lekgemeenschap, geïnspireerd door de regel van Benedictus en de traditie van de cisterciënzers. De lekgemeenschap van Val-Dieu is verbonden met de abdij van Lérins, het oudste klooster van Frankrijk.

(bron: wikipedia)

Bieren:

Val-Dieu Blond (6%)

Val-Dieu Bruin (8%)

Val-Dieu Tripel (9%)

Val-Dieu Grand Cru (10,5%)

Val-Dieu Cuvée (5,5%)

Val-Dieu Fruitig (9%)

Brouwerij:

Brouwerij Val Dieu (Aubel)